

FÜRDŐ NAGYKANIZSÁRA

OPPONENCIA SÓNICZ PÉTER DIPLOMATERVÉHEZ

Ahogy nézegettem a helyszínrajzot, azután pedig az alaprajzokat és a többi lapot az a pár mondat jutott eszembe, ahogy Esterházy szólt az író asztaláról, a Hrabal könyvében: ...egy irdatlan (avagy iromba, azaz kendermagos) kupleráj, más szóval belső rend – s mindez rétegezve, több emeleten, szendvicsszerűen, alagutakkal, titkos mély furatokkal... Szóval valami ilyesmi, öntörvényű és magáért való belső rend leírása jutott eszembe, de én nem vagyok Esterházy ez pedig nem az író asztala, hanem egy fürdő Nagykanizsa mellett a csónakázó tó partján (Csótó, megnéztem a Gúgölön).

Az épület elhelyezés izgalmas, a lejtős partszakasz felett majdhogynem lebeg az idegen test, félig kint, félig bent, semmihez nincs igazán köze, mégis komolyan gyökeret tud itt verni. Kissé belóg a vízbe, de ott is masszívan támaszkodik a földre, a mederfenékre. A szabályos geometrikus forma jelez egyfajta különállást a környezettől, de ugyanezt hangsúlyozza az épület felemelése is, biztos volt oka.

Meglep, hogy az épület alatt elvezetett (megtartott) parti sétányról nyílik a bejárat, avagy a bejárat térbe felvezető lépcső. Pontosabban talán az meglepő, hogy a tervező bevezeti az embereket az épület alá, amikor a terepszinti adottságokat figyelembe véve közvetlenebbül is beléphetnének a fürdőbe, ez persze a park rendezését feltételeznél, de talán még ez sem bűnös gondolat. A lenti tér nyomott belmagasságú, a közlekedés fő irányát jó arányú födémáttörés, felülvilágító hangsúlyozza. A tóra való kilátás erősen szűrt, a felső funkciókat követő szobaméretű tartószerkezeti oszlopok csak minimális kilátást engednek a tóra, a kávézó így ugyan védett, de talán kevésbé vonzó környezetbe került.

A felső szint a tulajdonképpeni fürdő területe. Tágas belső tér körbe panorámaüvegezéssel. Funkciók átgondoltak, a rendszer egészében működik. Egy ekkora létesítményből nekem picit hiányzik egy úszómedence, de hát a török fürdőkben sem volt ilyesmi, mégis remekül megvoltak nélküle, a fürdő nem sportlétesítmény, hanem találkozóhely. A terv pedig biztosítja a csendes ellazuláshoz szükséges intimebb tereket. A ház szerkezeti is rendben van, sőt valószínűleg a kis oszlopok nélkül is megállna, ezzel erősödhetne a szerkesztési alapötlet.

A kültéri medence az épület fő attrakciója, ahol a fürdőző a tó felett lubickolhat. Formailag és térélményben is itt valósul meg a legtöbb friss gondolat. A hengerek által meghatározott rendet ugyanis csak az épülettömegbe behasított kültér formálása oldja. A racionális modernizmust újraértelmező hengerek rendszerében itt megjelenik egy fluidabb építészeti nyelvhasználat is, amely valamiféle feszültséget keltve oldani képes a szerkesztés merevségét. Tetszik ez az alaprajzilag tócsaként szétterülő folt, talán ennek van a legtöbb köze a helyhez és a funkcióhoz; a vízhez.

A jelek arra mutatnak, hogy a tervező fejében létezhetett egy idea, ami valószínűleg az annyira járatos derékszögű formálás elvetésén nyugodhatott, a *valami mást csinálni* gondolatán. Ebből a határozott alapállásból érdekes kísérlet bontakozott ki a henger, mint geometriai test házléptékű építészeti kifejtésére. A megvalósítás pedig az épülettömeg, a belső terek, a medencék és a tartószerkezet egyazon formai elemről való megalkotásával, egyfajta belső rend megteremtésének igényével történt. Egy gondolkodó ember kísérlete ez, ugyan csak az első pár lépést láthatjuk, de ezek pont egy diplomatervhez illőek, és határozott építészeti érzékre vallanak... az út eleje ez, tehát ezután sem szabad abbahagyni a gondolkodást, sem a kísérletezést.

Zsuffa Zsolt, építész